

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 18-го Октября — 1838 — Wilno. Wtorek. 18-go Października.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

В И Л Н А.

Его Сіятельство Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, Гродненскій, Минскій и Бѣлостокскій Генераль-Губернаторъ, Генераль-Адъютантъ Князь Долгоруковъ, 15-го ч. с. м. изволилъ возвратиться изъ Минска.

Санктпетербургъ, 3-го Октября.

14-го Сентября, Государь Наследникъ Цесаревичъ, простившись въ Потсдамѣ съ Августѣйшими Своими Родителями, изволилъ предпринять путешествіе черезъ Мюнхенъ въ Италію.

Переночевавъ сего числа, въ Виттенбергъ Государь Цесаревичъ на слѣдующее утро продолжалъ путь свой до Лейпцига. — Здѣсь, Его Высочество изволилъ обозрѣвать мѣстность знаменитаго сраженія, происходившаго въ 1813 году.

Проехавъ черезъ Гофъ, Барейтъ и Пигницъ, Его Высочество, 18-го числа, прибылъ въ Нюрнбергъ, въ коемъ изволилъ осматривать примѣчательности сего древняго и города желѣзную дорогу между Нюрнбергомъ и г. Фюртгомъ. — На другой день, Государь Цесаревичъ имѣлъ ночлегъ въ г. Ингольштадтѣ. — 20-го Сентября, по обозрѣніи производства крѣпостныхъ работъ въ Ингольштадтѣ, Его Высочество отправился въ Мюнхенъ, куда и прибылъ, въ пять часовъ по полудни, въ вожделѣнномъ здравіи.

Государь Цесаревичъ изволилъ остановиться въ домѣ нашего Посланника при Баварскомъ Дворѣ, Тайнаго Совѣтника *Сверина*. (Свв. Пг.)

Высочайшею Грамотою, 8-го Августа, Всемилостивѣйше сопричисленъ къ *Ордену Св. Станислава 2-й степени*, Епископъ Калышско-Курьевской Епархіи, Валентій *Томашевскій*.

— Высочайшими указами, данными Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами *Ордена Св. Владимира 4-й степени съ бантоузъ*: Въ воздаяніе отличнаго мужества и храбрости, въ Экспедиціи 1837 года противу Горцевъ въ Нагорномъ Дагестанѣ: Ашиеронскаго пѣхотнаго полка Майоръ *Смолинъ*, Капитанъ *Хорошиловъ*, Штабсъ-Капитанъ *Лисенко*, Куринскаго Егерскаго полка Штабсъ-Капитанъ *Костырка*; 19-й Артиллерійской бригады Поручики: *Яковлевъ* и *Кузьминъ*, Оберъ-Вагенмейстеръ 20-й пѣхотной Дивизіи 11-й Фурштатской бригады Капитанъ *Долбровскій*; 4-й степени *Августа 28*: За отличное усердіе и дѣятельность, при исполненіи порученій: Адъютантъ Начальника Штаба по Управленію Генераль-Фельдцейхмейстера, Лейбъ-Гвардіи 2-й Артиллерійской бригады Капитанъ *Куликовскій*. *Августа 23*. *Золотую шпагою съ надписью за храбрость*: Адъютантъ 2-й бригады 19-й пѣхотной Дивизіи Тифлискаго Егерскаго полка Поручикъ *Даркинъ*, — и *золотую полусаблюю съ надписью за храбрость*: Куринскаго Егерскаго полка Капитанъ *Пулло* 2-й, *Ордена Св. Анны* (Августа 30) 2-й степени, украшеннаго Императорскою Короною, въ воздаяніе отличнаго усердія и ревностной службы: Кавказъ-

W I A D O M O Ś C I K R A J O W E.

W I L N O.

Jaśnie Oświecony Pan Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieński, Miński i Białostocki Jenerał-Gubernator, Jenerał-Adjutant Xiążę *Dołhorukow*, 15-go t. m. powrócił z Mińska.

Sankt-Petersburg, 3-go Października.

Dnia 14 Września, Cesarzewicz Następcą, pożegnawszy się w Potsdamie z Najjaśniejszemi swojemi Rodzicami, raczył przedsięwziąć podróż przez Monachium do Włoch.

Przenocowawszy dnia tego w Wittenbergu, Cesarzewicz Jego Mość nazajutrz zrana wyjechał do Lipska. — Tu Jego Wysokość raczył oglądać pozycyę wspomnianej bitwy roku 1813.

Przejechawszy przez Hoff, Barenth i Pignitz, Jego Wysokość przybył dnia 18 do Norimbergi, gdzie raczył oglądać osobliwości tego starożytnego miasta i drogę żelazną między Norimbergą a M. Fürth. — Nazajutrz Cesarzewicz Jego Mość miał nocleg w M. Ingolsztadzie. — 20 Września po obejrzeniu robot twierdzowych w Ingolsztadzie, Jego Wysokość wyjechał do Monachium dokąd przybył o godzinie piątej z południa, w pożądanym zdrowiu.

Cesarzewicz Jego Mość stanął w domu Pošta naszego przy Dworze Bawarskim Radzcy Tajnego *Sewerina*. (P.P.)

— Przez Najwyższy Dyplomąt, 8-go Sierpnia, Najłaskawiej policzony do *orderu Św. Stanisława 2-go stopnia*, Biskup Dyecezyi Kalisko-Kujawskiej, X. Walenty *Tomaszewski*.

— Przez Najwyższe Ukazy, do Kapituły Rossyjskich Cesarzkich i Królewskich Orderow, Najłaskawiej mianowani Kawalerami *Orderu Św. Włodzimierza 4-go stopnia z kokardą*: W nagrodę odznaczającego się mężstwa i waleczności, w wyprawie 1837 roku na Górali w Górnym Dagestanie: Major Apszeronkiego półku piechoty *Smolin*, Kapitan *Choroszyłow*, Sztabs-Kapitan *Lisieńko*, Sztabs-Kapitan Kuryńskiego półku Strzelców *Kostyрка*; 19-ej brygady Artylleryjskiej Porucznicy: *Jakowlew* i *Kuzmin*, Ober-Wagenmeister 20-stej dywizyi piechoty 11-stej brygady Pociągowej Kapitan *Dąbrowski*; 4-go stopnia 28-go Sierpnia: Za odznaczającą się gorliwość i czynność w wypełnieniu zleceń: Adjutant Naczelnika Sztabu w zarządzie Jeneralnego Feldcechmistrza, Kapitan 2-ej Artylleryjskiej brygady Gwardyi *Kulikowski*. 23 Sierpnia, *udarowani złotą szpadą z napisem za waleczność*: Adjutant 2-ej brygady 19-ej dywizyi piechoty Tyfliskiego półku Strzelców Porucznik *Karjakin*, — i *złotą półszablą z napisem za waleczność*: Kapitan Kuryńskiego półku Strzelców *Pulło* 2-gi. Mianowani Kawalerami *Orderu Św. Anny* (30 Sierpnia): 2-go stopnia *Cesarzką Koroną ozdobionego*, w nagrodę odznaczającej się gorliwością służby: Podpółkownik Kaukazkiego batalionu Saperow *Kamieński* 3-ci. W nagrodę odznaczającego się mężstwa i wa-

скаго Сапернаго баталіона Подполковникъ *Каменскій 3-й*. Въ воздаяніе отличнаго мужества и храбрости, оказанныхъ въ дѣлахъ противу Горцевъ въ десантномъ отрядѣ войскъ на Восточномъ берегу Чернаго моря: 2-й степени: Тенгинскаго пѣхотнаго полка Подполковникъ *Быковъ 2-й*, Навагинскаго пѣхотнаго полка Маіоръ *Танскій*, 20-й Артиллерійской бригады Капитанъ *Кольбе* и Кавказскаго Сапернаго баталіона Капитанъ *Вильде*. 3-й степени съ бантомъ: Кирасирскаго Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Михаила Павловича полка Штабс-Ротмистръ *Нивинскій*, Порукики: Лейбъ-Гвардіи Гродненскаго Гусарскаго полка *Цейдлеръ*, Лейбъ-Кирасирскаго Его Императорскаго Высочества Наслѣдника Цесаревича полка *Ланской*, Драгунскаго Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Михаила Павловича полка *Нотгофтъ*, Гусарскаго Фельдмаршала Князя Витгенштейна полка *Измайловъ*, Лейбъ-Гвардіи Егерскаго полка Князь *Итальяскій* Графъ *Суворовъ-Римникскій*, Лейбъ-Гвардіи 1-й Артиллерійской бригады *Нѣлгиновъ*, Гренадерскаго Наслѣднаго Принца Прусскаго полка *Эшапаръ*, Карabinieriнаго Принца Павла Мекленбургскаго полка *Фокъ*, пѣхотнаго Фельдмаршала Графа Дибича-Забалканскаго полка *Верхманъ*, Елецкаго пѣхотнаго полка *Цехановскій*, Брянскаго Егерскаго полка *Шилковскій*, Замосцкаго Егерскаго полка *Мурзаевъ*, Черноморскаго Линейнаго N. 4-го баталіона *Арнаутовъ*, и Кавказскаго Сапернаго баталіона *Попандуполо*, Подпоручики: Лейбъ-Гвардіи Семеновскаго полка *Клауди*, Лейбъ-Гвардіи Московскаго полка *Носалевскій*, Лейбъ-Гвардіи Гренадерскаго полка *Денъ*, Лейбъ-Гвардіи Павловскаго полка *Преженцовъ*, Лейбъ-Гвардіи Волынскаго полка *Насакинъ*, Лейбъ-Гвардіи Финскаго Стрѣлковаго баталіона *Фонъ-Постъ*, Тенгинскаго пѣхотнаго полка: *Наумовъ*, *Шуклинъ* и *Чевелевъ*, и прикомандированный къ Генеральному Штабу Навагинскаго пѣхотнаго полка *Солстетъ*, Лейбъ-Гвардіи Ковнаго полка Корнетъ *Штакелъбергъ*, и Прапорщики: Навагинскаго пѣхотнаго полка *Феелевъ 1-й*, и Кавказскаго Сапернаго баталіона *Бураковъ*, и въ воздаяніе отличнаго мужества и храбрости, оказанныхъ противу Горцевъ 4-го минувшаго Юля при истребленіи Турецкаго контрабанднаго судна: Черноморскаго Линейнаго N. 4-го баталіона Капитанъ *Папачристовъ*.

— Государь Императоръ, по всеподаннѣйшему докладу Господина Министра Народнаго Просвѣщенія изволилъ Всемилостивѣйше пожаловать Директору 1-й Виленской Гимназіи Надворному Советнику *Устинову* и Инспектору 2-й Гимназіи, нынѣ по Высочайшему повелѣнію переименованной въ Виленскій Дворянскій Институтъ, Титулярному Советнику *Бакстеру* подарки изъ Кабинета; Старшимъ Учителемъ Бѣлостокской Гимназіи *Мухину* и *Бобановскому* Орденъ *Св. Станислава 4-й степени*. Сверхъ сего объявлено Высочайшее Его Императорскаго Величества благоволеніе: Почетному Попечителю Виленскихъ Гимназій Дѣйствительному Статскому Советнику Графу *Хрептовигу*, бывшему Почетному Попечителю Гродненской Гимназіи Камергеру Князю Константину *Радзивиллу* и Инспектору Казенныхъ Училищъ Бѣлорусскаго Учебнаго Округа, Коллежскому Советнику *Галлеру*. (Снб. В.)

— Французскій Посланникъ Баронъ *де Барантъ*, прибылъ въ сію столицу.

— Его Императорское Величество, въ 6-й день сего Сентября, Высочайше повелѣть соизволилъ: тѣмъ чиновникамъ, которымъ, на основаніи особыхъ преимуществъ, предоставленныхъ мѣсту ихъ служенія, будетъ слѣдовать въ пенсію менше, нежели сколько причлось бы по общему Пенсіонаому Уставу, назначать пенсія не по особымъ положеніямъ, а по Уставу. (С. В.)

— Правительствующій Сенатъ слушалъ представленіе Г. Министра Финансовъ, что по поводу ходатайства бывшаго Генералъ-Губернатора Восточной Сибири Генералъ-Лейтенанта Броневскаго, объ освобожденіи дѣтей ссыльно-каторжныхъ, записанныхъ въ окладъ по 8 ревизіи, отъ платежа податей и повинностей до 17 лѣтняго ихъ возраста, и о предоставленіи въ томъ же платежѣ льготы взрослымъ дѣтямъ рабочихъ всѣхъ солеваренныхъ и винокуренныхъ заводовъ Иркутской и Энисейской Губерній, оны Г. Министръ Финансовъ входилъ съ представляемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ. По положенію Комитета Государь Императоръ въ 16 день истекшаго Августа Высочайше повелѣть соизволилъ: дарованное продолженіе Св. Закон. Т. V Устава о податяхъ въ примѣчаніи къ ст. 140 и Т. XIV Устава о содержащихъ подъ стражею и ссыльныхъ въ примѣчаніи къ ст. 402 освобожденіе дѣтей, сосланныхъ въ Сибирь на поселеніе, отъ платежа податей и повин-

лечности, оказанныхъ въ битвахъ въ Гóралами въ дзiesiąтымъ oddziale wojsk na wschodnim brzegu morza Czarnego: 2-go stopnia: Podpótkownik Tenginского полку pieszego *Bykow 2-gi*, Major Nawaginского полку pieszego *Tan'ski*. Kapitan 2-ej brygady Artylleryjskiej *Kolbe* i Kapitan Kaukazkiego batalionu Saperow *Wylde*. 3-go stopnia z kokardą: Sztabś-Rotmistrz полку Kirysyerow Jego Cesarskiej Wysokosci WIELKIEGO XIECIA MICHAŁA PAWEŁOWICZA *Niwinski*, Porucznicy: Grodzien'skiego Huzarskiego полку Gwardyi *Zeidler*, полку przybocznych Kirysyerow Jego Cesarskiej Wysokosci NASTĘPCY CESARZEWICZA *Zańskoj*, полку Dragonow Jego Cesarskiej Wysokosci WIELKIEGO XIECIA MICHAŁA PAWEŁOWICZA *Notgof*, полку Huzarow Feldmarszałka Xiecia Witgensteina *Izmajłow*, полку Strzelcow Gwardyi Xieczę *Italiański* Hrabia *Suworow-Rimnikski*, 1-ej Artylleryjskiej brygady Gwardyi *Niemczynow*, полку Grenadyerow Następcy Xiecia Pruskiego *Eszpar*, полку Karabinierow Xiecia Pawła Mекленбургского *Fok*, полку pieszego Feldmarszałka Hrabiego *Dybicza* *Zabalkańskiego* *Bergman*, Jeleckiego полку *Ciechanowski*, Браўнського полку Strzelcow *Szymkowicz*, Wielkołuckiego полку Strzelcow *Bajkowski*, Zamojskiego полку Strzelcow *Murzajew*, Czarnomorskiego liniowego batalionu N-ru 4-go *Arnautow* i Kaukazkiego batalionu Saperow *Popandupulo*, Podporucznicy: Siemionowskiego полку Gwardyi *Klaudi*, Moskiewskiego полку Gwardyi *Nosalewski*, полку Grenadyerow Gwardyi *Dehn*, Pawłowskiego полку Gwardyi *Preżencow*, Wołyńskiego полку Gwardyi *Nasakin*, Fińskiego batalionu Strzelcow Gwardyi *von Post*, Tengin'skiego полку pieszego: *Naumow*, *Szuklin* i *Czevelew*, przykomenderowany do Jeneralnego Sztabu Nawagin'skiego полку pieszego *Solstet*, Kornet konnego полку Gwardyi *Stachelberg*, i Chorążowie: Nawagin'skiego полку pieszego *Fagelw 1-szy*, i Kaukazkiego batalionu Saperow *Buraczkow*, i w nagrodę odznaczającego się mężtwą i waleczności, okazanych przeciw Górali 4-go przeszłego Lipca przy zniszczeniu Turckiego okrętu kontrobandowego Czarnomorskiego Liniowego batalionu N. 4-go Kapitan *Papachristow*.

— Cesarz Jego Mość, po najuniższém przełożeniu Pana Ministra Narodowego Oświecenia, Najłaskawiej raczył udarować Dyrektora 1-go Gimnazjum Wileńskiego Radcę Dworu *Ustinowa* i Inspektora Gimnazjum 2-go, teraz z Najwyższego Rozkazu przemianowanego w Wileński Instytut Dworzański, Radcę Honorowego *Biakstera*, podarkami z Gabinetu; Starszych Nauczycieli Gimnazjum Białostockiego *Muchina* i *Bobanowskiego* Orderem *Sw. Stanisława 4-go stopnia*. Nadto oświadczone Najwyższe Jego Cesarskiej Mości zadowolienie: Honorowemu Kuratorowi Gimnazj Wileńskich Rzeczywistemu Radcy Stanu Hrabiami *Chreptowiczowi*, byłemu Honorowemu Kuratorowi Gimnazjum Grodzien'skiego Szambelanowi Xieciu *Konstantemu Radziwittowi* i Inspektorowi Skarbowych Szkół Białoruskiego Okręgu Szkolnego, Radcy Kollegialnemu *Hallerowi*. (G.S.P.)

— Przybył do naszej Stolicy Baron *de Barante*, Poseł Króla Francuzów.

— Jego Cesarska Mość, dnia 6 terażniejszego Września, Najwyżej rozkazać raczył: tym urzędnikom, którym na osnovie szczególnych prerogatyw, nadanych miejscu ich służby, będzie należało pensyi mniej, aniżeli ile wypadłoby na mocy ogólnej ustawy o pensjach, naznaczać pensye, nie podług osobnych postanowień, ale podług Ustawy. (G. S.)

— Rządzący Senat słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu, że z powodu starania byłego Jenerał-Gubernatora Wschodniej Syberyi Jenerał-Porucznika Broniewskiego, o uwolnienie dzieci ojców zesłanych do ciężkich robot, zapisanych do okładu 8- ej rewizyi, od płacenia podatkow i powinności do 17- tu lat ich wieku, i o nadaniu w tejże opłacie ulgi dorosłym dzieciom robotników wszystkich fabryk do warzenia soli i gorzelnii Gubernij Irkuckiej i Jenisejskiej, Pan Minister Skarbu czynił przedstawienie do Komitetu PP. Ministrów. Po nastąpieniu postanowienia Komitetu Cesarz Jego Mość w dniu 16- m zeszłego Sierpnia Najwyżej rozkazać raczył: darowane w dalszym ciągu Połączenia Praw T. V Ustawą o podatkach i uwagą do artykułu 140 i T. XIV Ustawow o utrzymywanych pod strażą i zesłanych w uwadze do artykułu 402, oswobodzenie dzieci ojców zesłanych do Syberyi na zaludnienie, od płacenia podatkow i powinności do 17- stu lat ich wieku, rozciągnąć i na dzieci zesłanych do ciężkich ro-

Востей до 17 лѣтнаго ихъ возраста, распространить и на дѣтей ссыльно-каторжныхъ, записанныхъ по 8 ревизіи, и даровать 5-хъ-лѣтнюю льготу въ платежѣ податей и повинностей взрослымъ дѣтямъ рабочихъ всѣхъ винокуренныхъ заводовъ Иркутской и Энисейской Губерній, со времени перехода ихъ въ крестьянское сословіе. (Оп. 20 Сентября 1838 г.) (С. В.)

— Русская юфта, известная въ иностранныхъ государствахъ своею добротой, составляетъ весьма значительную статью отпускнуой торговли Россіи. Хотя она повсюду весьма цѣнится, однако же изъ чужихъ краевъ доходитъ извѣстія, что красный цвѣтъ ея не проченъ. По важности сего предмета для Русской промышленности и торговли, желательно изыскать способы къ отвращенію сего недостатка; по сему Департаментъ мануфактуръ и внутренней Торговли, по приказанію Его Сіятельства Г-на Министра Финансовъ, объявляетъ, что тому, кто на будущую въ 1839 году выставку издѣлій мануфактурной промышленности въ С. Петербургъ представить образцы легкой юфти, прочно окрашенной, не только въ красный, но и въ разные другіе цвѣта, съ тѣмъ, чтобы юфта сохранила свойственный ей запахъ и другія качества, присуждена будетъ премія въ 2,000 р., или иная приличная награда, по усмотрѣнію Правительства, съ тѣмъ, чтобы представившій образцы сообщалъ подробное описаніе способа выделки и окрашенія юфти для всеобщаго свѣдѣнія. При разсмотрѣніи образцовъ принято будетъ въ соображеніе, действительно ли предлагаемый способъ можетъ быть примененъ къ фабричному производству, то есть, возможно ли употребить его въ большемъ видѣ, и не возвысить ли онъ чрезмѣрно цѣну юфти.

— Въ *Journal de St. Petersbourg* напечатано объявленіе Французскаго Посланника, что 29-го Сентября (11-го Октября) будетъ совершено въ Римско-Католической церкви Св. Екатерины благодарственное молебствіе по случаю рожденія Гр. Парижскаго. По чему, всѣ пребывающіе въ столицѣ Французы приглашаются на сей торжественный обрядъ.

Кіевъ, 22-го Августа.

Среди общихъ молебствій и веселій, которыми цѣлая Россія уже 15 лѣтъ торжествуетъ, 22-й день Августа, въ нынѣшнемъ году сей день въ Кіевѣ ознаменованъ еще особенными двумя празднествами. Первое изъ нихъ состояло въ торжественномъ открытіи Кіевскаго Института Благородныхъ Дѣвицъ, подъ Высочайшимъ покровительствомъ Государыни Императрицы учрежденнаго. Открытіе сіе происходило въ домъ Института, при многочисленномъ и великолѣпномъ собраніи. По возвращеніи онаго изъ Лавры, гдѣ совершалось торжественное молебствіе, освященіе Института совершилъ Преосвященнѣйшій Митрополитъ Кіевскій и Галицкій Филаретъ; маститый Преосвященникъ, благословляя образомъ Богоматери юныхъ воспитанницъ сего заведенія, напутствовалъ ихъ умиленнымъ словомъ. Другимъ торжествомъ Кіева, былъ военный праздникъ, которымъ Генераль-Адъютантъ Ридигеръ и прочіе Генералы, Штабъ и Оберъ-Офицеры расположеннаго въ Кіевѣ войска, желали ознаменовать свѣтлый день коронаванія нашего возлюбленнаго Государя.

На обоихъ празднествахъ находился Генераль-Фельдмаршалъ Свѣтлѣйшій Князь Варшавскій, за три дня прибывшій сюда изъ Варшавы. Въ присутствіи сего доблестнаго сына Россіи прибываетъ еще новая сила и бодрость въ храбромъ духѣ Русскаго воинства: нельзя было надвинуться неутомимой, быстрой крѣпости и стройной, блестящей красотѣ, съ какими наши полки двигались впередъ своимъ вождемъ-героемъ, при церемониальномъ маршѣ и во время маневровъ, происходившихъ за Старымъ Кіевомъ. Самый праздникъ военный, въ присутствіи знаменитаго любимца побѣды и славы, былъ, можно сказать, еще праздничнѣе.

Вотъ нѣкоторыя подробности праздника сего, происходившаго верстахъ въ семи отъ Кіева, на прекрасномъ мѣстѣ возлѣ Лукашевичевой дачи, гдѣ расположены лагеремъ четыре полка 3-го Корпуса, въ виду Божіихъ церквей первопрестольнаго города Россіи.

На правомъ флангѣ лагеря, недѣли за двѣ до праздника, возникло большое, красивой архитектуры, деревянное зданіе, назначенное для бала. Большая часть онаго состояла изъ залы, которая своею обширностію превосходила всѣ залы Кіевскихъ домовъ. Убранство ея вполне соответствовало своему назначенію, сколько по мысли и вкусу онаго, столько же по блеску украшеній и освѣщенія. Въ правомъ концѣ залы находился большой портретъ Государя Императора, окруженный трофеями, а на противоположной сторонѣ, Русскій орелъ, искусно составленный изъ сабель, штыковъ и другихъ мелкихъ частей о-

бот, записанныхъ въ 8-мъ popisie ludności, и даровать трѣхлѣтнюю льготу въ платеніи податковъ и повинности дорослымъ діетіемъ работниковъ всѣхъ заводовъ вѣршенія сали и горзельни Губерній Иркутской и Янисейской; одъ часу ихъ записанія сід до стану вѣлосіанскаго. (Op. 20 Wrzesnia). (G.S.)

— Россійскіе юхтовые скѣры, залегающіе за границю своєю добротію, становягъ значныи артыкулъ handlu wywozowego Rosseyi. Z tѣmъ всысткіемъ, помімо tego że są wszędzie cenione, dochodzą z obcychъ krajówъ wiadomości, że kolorъ jejъ czerwony не jestъ trwały. Ze względu на ten, takъ важныи объектъ dla przemysłu i handlu Rossyjskiego, życzyć należy, аżeby wynaleziony byłъ sposóbъ usunięcia pomienionej wady; w tymъ celu Wydziałъ manufakturъ i handlu wewnętrznego, z polecenia JW. Ministra Skarbu, ogłosił, iż ten, kto by na przyszłą w r. 1839 wystawę wyrobówъ przemysłu rękodzielniczego w Petersburgu, złożyłъ próby lekkiej juchty, pokrytej trwałymъ koloremъ, nie tylko czerwonymъ, lecz wszelkimъ innymъ, tak, аby juchta zachowała właściwy jejъ odorъ i inne swe przymioty, otrzyma premium 2,000 rubli, lub inną stosowną nagrodę podługъ uznania Rządu, z tѣmъ zastrzeżeniemъ, iż składający takowe próby obowiązany będzie podać do powszechnej wiadomości dokładny opisъ sposobu wyprawiania i farbowania juchty. Przy rozpoznaniu próbъ ma być wzięto pod rozważę: czy podany sposóbъ może być zastosowany do postępowania fabrycznego, to jest: czy można go będzie użyć na wielką skalę, i czy skutkiemъ tegożъ nie podwyższy się za nadto cena juchty.

— *Journal de S. Petersbourg*, umieściłъ ogłoszenie Posła Francuzkiego, że w dniu 29 Wrzesnia (11 Października), o godzinie 11-iej przedъ południemъ, odbywać się będzie; w katolickimъ parafialnymъ kościele, S. Katarzyny, nabożeństwo i Te Deumъ dziękczynne, z powodu narodzenia się Hrabiego Paryża. Wszyscy obecni w stolicy Francuzi, są zaproszeni на tenъ obrzędъ uroczysty.

Kijow, 22 Sierpnia.

Wśródъ powszechnychъ modłówъ i wesołości, któremi cała Rosya jużъ trzynastę latъ święci 22-gi Sierpnia, dzieńъ tenъ w roku bieżącymъ w Kijowie odznaczyłъ się jeszcze dwiema szczególnymi uroczystościami. Jedną zъ nichъ było solehne otwarcie Instytutu Kijowskiego Panienъ Szlachetnego rodu, pod Najwyższą Najjaśniejszej Pani opieką założonego. Obchódъ tenъ odbywałъ się w domu Instytutu, w obecъ licznego i świetnego zgromadzenia. Gdy powrócono zъ Ławry, gdzie się uroczyste odprawiało nabożeństwo, poświęcenie Instytutu dopełniłъ Najprzewielebniejszy Metropolita Kijowski i Halicki *Filaret*; sędziwy Arcykapłan, błogosławiącъ obrazemъ Bogarodzicy młode wychowанice tego zakładu, czułą miłą do nichъ przemowę. — Drugą uroczystością Kijowa byłъ festynъ wojskowy, którymъ Jenerałъ-Adjutantъ Rüdigerъ i inni Jenerałowie, Sztabъ-i Ober-Oficerowie konsystującego tu wojska, chcieli uswięcić dzieńъ uroczysty Koronacyi naszego ukochanego Monarchy.

Na obu uroczystościachъ znajdowałъ się JO. Jenerał-Feldmarszałekъ Xiążę Warszawski, przedъ trzema dniami tu przybyły zъ Warszawy. Obecnośćъ tego walecznego сына Rosseyi, nową siłą i męztwemъ pokrzepia chrobry духъ rycerstwa Rossyjskiego: nie można było wydziwić się niez mordowanej, zwinnej dziarskości, i szykownej, świetnej postawie, zъ jakiemi półki nasze wykonywały obróty przedъ swymъ wodzemъ-bohateremъ, a wъ ceremonialnymъ marszu i wъ czasie manewrówъ, za Starymъ-Kijowemъ odbytychъ. Samъ festynъ wojskowy, wobecъ знаменитого ulubienca zwycięstwa i sławy, byłъ, można powiedzieć, jeszcze uroczystszymъ.

Oto są niektóre szczegóły tego festynu, który się odbywałъ o siedmъ wiorstъ odъ Kijowa, wъ przeslicznymъ miejscu, blisko Łukaszewiczowego folwarku, gdzie rozłożony byłъ obozemъ cztery półki 3-go korpusu, wъ obliczu Swiętyń Pańskichъ pierwszego-stołecznego miasta Rosseyi.

Na prawémъ skrzydle obozu, na dwa tygodnie przedъ festynemъ, powstała wielka, pięknej architektury, drewniana budowa, на balъ przeznaczona. Większą jejъ częśćъ zajmowała sala, która podъ względemъ obszerności przewyższała wszystkie sale domówъ Kijowskichъ. Ubranie jejъ zupełnie odpowiadało swemu przeznaczeniu, takъ co do myśli i smaku, jako i blasku przyozdobieńъ i oświetlenia. Na prawymъ końcu sali spostrzegać się dawałъ wielki portretъ Najjaśniejszego Pana, otoczony trъfeami, a zъ przeciwnej strony, Orzełъ Rossyjski, misternie ułożony zъ pałaszówъ, bagnętówъ i innychъ mniejszychъ częściъ broni. Na podługnychъ ścianachъ sali, między wszystkimi okna-

ружій. На продольныхъ стѣнахъ залы, между всѣми окнами, устроены были, изъ ружейныхъ стволовъ и пистолетовъ, по двѣ полуколонны съ аркою, между коими пестрѣлись цвѣтныя полосы, представлявшія цѣлый третій Корпусъ тѣмъ, что каждая была особаго цвѣта, присвоеннаго какому нибудь полку сего корпуса. Вверху всѣ стѣны убраны были разными украшеніями, преимущественно звѣздами и лучами, составленными изъ палашей, шомполовъ и штыковъ, а подъ ними, по всѣмъ стѣнамъ, расположены были девятнадцать надписей, каждая въ зеленѣющемъ венкѣ, и составлена изъ оружейныхъ приборовъ, какъ и все вообще убранство залы. Блестящій рядъ сихъ надписей представлялъ собою стальную лѣтопись побѣдъ, совершенныхъ Русскими полками подъ державою Николая I, начиная отъ Елисаветполя и Эривани, до Варны, Адрианопольскаго мира и Варшавы—и какъ ярко блестѣли имена сїи надъ собраніемъ людей, между которыми можно было увидѣть, или главнаго виновника, или храбраго сподвижника сихъ побѣдъ.

Къ восьми часамъ вечера, послѣ обѣда, даннаго Военнымъ Губернаторомъ, Житомирская дорога полна уже была экипажами гостей изрители военнаго праздника. Прекрасный видъ представлялъ собою освѣщенный лагерь и домъ, предъ которымъ блестѣли на щитахъ орлы, по бокамъ вензеля царскаго. По прїѣздѣ главнаго гостя начался балъ, сопровождавшійся чрезвычайно веселымъ одушевленіемъ. Собраніе было великолѣпно и прекрасно; зала была полна, но безъ той жаркой тѣсноты, которая составляетъ обыкновенно неудобное достоинство собраній. Между тѣмъ, какъ вокругъ воиновъ нашихъ блестѣли и пестрѣлись въ мѣрныхъ движеніяхъ веселыя пары танцующихъ подъ звуки Французскихъ кадрили и мазурки, вдругъ, за стѣнами залы, раздались громкіе, не такіе уже стройные, но еще болѣе веселые звуки, вызвавшіе все собраніе изъ залы. Тамъ представилось совсѣмъ другое зрѣлище, при взглядѣ на которое невольно вспомнились слова пѣвца во станѣ Русскихъ воиновъ:

Друзья! здѣсь свѣтитъ намъ луна,
Здѣсь кровь небесъ надъ нами!

То были пѣніе и пляска Русскихъ солдатъ. Кто совсѣмъ не видалъ этой чудной, разгульно-удалой сумятицы, тому трудно выразить всю живость впечатлѣній, какую производила теперь солдатская пляска, при кликахъ и свистѣ 300 пѣсенниковъ, распѣвавшихъ свои заунывно-веселыя народныя пѣсни, при стукѣ барабановъ и звукахъ военной музыки, кои вторились еще другими восемью хорами пѣсенниковъ и восемью военными музыками, на всемъ протяженіи лагеря.

Здѣсь Русскій духъ, здѣсь Русью пахнетъ!

сказалъ бы и теперь нашъ незабвенный пѣвецъ Полтавы.—И въ шумномъ весельѣ пира, какъ въ грозномъ веселіи штурма и побѣды, раскрывалась самодовольная полнота духа нашихъ Русскихъ солдатъ, въ близкомъ присутствіи вождя героя..... Здѣсь, можно сказать, было *сердце на распашку!*.... Изъ этой шумно-звучной толпы вдругъ выдала небольшая хоръ съ пѣсней, сложенною въ честь Фельдмаршала Подпоручикомъ Ежевскимъ; къ каждому куплету ея приѣвали:

Ура, ура, о Князь Варшавы!
Ура тебѣ, жидитель славы!

Между тѣмъ, какъ продолжалась вся эта фантазмагорія звуковъ и движеній, и наши удалцы, скача и припѣваячи, штурмовали устроенный для нихъ городокъ, сожженъ былъ блестящій фейерверкъ, въ заключеніе коего горѣлъ голубымъ огнемъ щитъ съ царскимъ вензелемъ, а въ отдаленіи во все это время пылалъ другой колоссальный вензель, длиною 215 саж., устроенный на отлогостяхъ двухъ горъ, раздѣленныхъ оврагомъ. Замѣчательно, что и природа, съ своей стороны, какъ бы нарочно для свѣтлаго дня сего, отвѣчала веселому военному празднику, поблескивая зарницею въ отдаленіи небосклона, и сїи полными, ясными мѣсяцемъ съ высоты небеснаго свода.

По возвращеніи въ залу, опять возобновились танцы, и въ 12 часовъ, всѣ гости и хозяйка пошли ужинать, въ двухъ палаточныхъ галереяхъ, длиннымъ полукружіемъ примыкающихъ къ концамъ главнаго зданія.—Первый гость былъ за здравіе Государя и Его Августѣйшей фамиліи: громкое ура продолжилось звуками близкой Русскому сердцу пѣсни: *Воже Царя Храни!* гремѣвшей по цѣлому лагерю.—Другой гость былъ за здравіе Фельдмаршала: новое ура отгремѣло въ дружины, и раздались знакомый напѣвъ пѣсни въ честь Князя Варшавскаго:

mi, ułożone były z łuf karabinowych i pistoletów, po dwie półkolumny z arkadą, z pomiędzy których wykazywały się kolorowe pasy, cały Korpus trzeci wystawujące, gdyż każda była innego koloru, właściwego pewnemu półkowi tegoż Korpusu. U góry, wszystkie ściany przybrane były w różne ozdoby, mianowicie w gwiazdy i promienie, ułożone z pałaszy, sztęfli karabinowych i bagnetów, a pod niemi, po wszystkich ścianach, znajdowało się dziewiętnaście napisów, każdy w zielonym wieńcu, ułożony z części oręża, równie jak i całe w ogólności ubranie sali. Świetny szereg tych napisów przedstawiał stałową kronikę zwycięstw, odniesionych przez wojska Rosyjskie pod berłem Mikołaja I, począwszy od Elisabetpola i Erywanu, do Warny, Adryanopolskiego pokoju i Warszawy—i jakże żywo nazwiska te jaśnieć musiały nad zgromadzeniem, w którym ujrzeć można było, lub głównego do zwycięstw przywódcę, lub walecznego w nich spółzawodnika.

Około ósmej wieczorem, po obiedzie, danym przez Wojennego Gubernatora, trakt Żytoński wypełniony już był pojazdami gości i widzów uroczystości wojskowej. Prześliczny wystawiał widok, oświecony obóz i dom, przed którym jaśniały na tarczach orły, po bokach cyfry Cesarskiej. Po przybyciu głównego gościa, rozpoczął się bal, ożywiony najszczęśliwszą radością. Grono osób było wspaniałe i świetne; sala była pełna, lecz bez owego nużącego natłoku, który zwykle stanowi niedogodną zaletę zgromadzeń. Tymczasem, kiedy dokoła naszych wojowników jaśniały i pstryły się w miarowych ruchach wesole pary tańczących, przy dźwięku francuzkich kadryłów i mazura, jednym razem, za ścianami sali, rozległy się huczne, nie tak wprawdzie składne, atoli weselsze jeszcze dźwięki, które całe towarzystwo z sali wywabiły. Ujrano tam wcale inne widowisko, na które patrząc, przypominały się mimowolnie słowa barda w obozie wojowników Rosyjskich:

Bracia! tu nam księżyc świeci,
Tu strop niebios nad nami!

Były-to śpiewy i tańce żołnierzy Rosyjskich. Kto nie widział tego cudnego, swawolno-żwawego nieładu, temu trudno wyrazić całą żywość wrażenia, jaką sprawił taniec żołnierski, przy wykrzykach i gwizdzie 300 śpiewaków, wyciągających swoje żałośnie-wesołe pѣśni narodowe, przy huku bębnowъ i dźwiękach muzyki wojskowej, którym wtórowało ośm innych jeszcze chorów śpiewaków i ośm muzyk wojskowych, rozstawionych po całym obozie.

Tu Ruski duch, tu oddycha Ruś!

rzekłby i teraz niezapomniany nasz śpiewak Półtawy. Zarówno, w hucznej wesołości bankietu, jak i wśród groźnej wesołości szturmu i zwycięstwa, objawiała się samo-zadowolniona pełność ducha naszych żołnierzy Ruskich, w blizkiej obecności wodza bohatera.... Tu można powiedzieć, *serce było wyłane!*.... Tu z pośród szumno-dźwięcznego tłumy, nagle ozwał się niewielki chór pѣśni, ułożoną na cześć Feldmarszałka, przez Podchorążego Jeżewskiego, po każdej strofie której, przypiewywano:

Ura, Ura, o Xiążę Warszawy!
Ura tobie, sprawco sławy!

Tymczasem, kiedy cała ta fantasmagorya dźwięków i ruchów trwała jeszcze, i kiedy nasze zuchy, płasząc i przyśpiwując, szturmowali do wystawionego dla nich gródka, spalono świetny fajerwerk, w końcu którego zajaśniała w błękitnym ogniu tarcza, z cyfrą Cesarską, a w oddaleniu pałata, przez cały ten czas, inna, kolosalna cyfra, długości 215 sążni mająca, urządzona na pochyłościach dwóch gór, wąwozem przedzielonych. Godnym jest uwagi, że i natura ze swej strony, jakby umyślnie na ten dzień uroczysty, odpowiedziała wesołemu festynowi wojskowemu, migając błyskawicą na odległym horyzoncie, i przyświecając pełnym, jasnym księżycem, z wysokości niebieskich sklepień.

Popówrócie do sali, znowu się rozpoczęły tańce, a o godzinie 12, wszyscy goście i gospodarze udali się na wieczerną, zastawioną w dwóch namiotowych galeryach, długiem półkolem przytykających do rogów głównego budynku.—Pierwszy toast, spełniono za zdrowie Cesarza Jego Młoci i Jego Najjaśniejszej Familii: huczne *ura!* przedtężało dźwięk lubej sercu Ruskiemu pѣśni: *Boże, chroń Cara!* która się po całym rozlegała obozie.—Drugi toast, wzniesiony był za zdrowie Feldmarszałka: znowu *ura!* zagrzęmiało między biesiadującymi, i rozległa się znana melodia pѣśni na cześć Xięcia Warszawskiego:

Славься, славься, Русь святая,
Ты непобѣдима!
Ты Творцемъ и грудью нашею
Будешь вѣкъ хранима!....

Послѣ ужина балъ продолжался еще до двухъ часовъ веселой ночи, и Кіевляне возвращались съ лагернаго праздника, исполненные живѣйшаго удовольствія. Ярко свѣтила имъ луна; величественно, сияли золотые куполы на святихъ храмахъ богоспасаемаго Кіева.

— Въ 1837 году, въ жителяхъ Римско-Католическаго исповѣданія въ Россіи было слѣдующее статистическое движеніе: браковъ сочтены 26,332 пары; родилось, мужскаго пола 50,282, женскаго, 53,785, и того 104,067; умерло, мужскаго пола 35,843, женскаго 33,973 и того 69,816. За тѣмъ приращеніе католическаго народонаселенія, составляетъ 34,251.

(О.Г.Ц.Д.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 11-го Октября.

7 ч. Октября въ 2 часа по полудни Его Императорское Высочество Великій Князь Наслѣдникъ Всероссійскій подъ именемъ Графа Бородинскаго, съ многочисленною свитою слѣдуя изъ Мюнхена, прибылъ въ Инсбрукъ, остановился въ гостиницѣ, подъ золотымъ солнцемъ, и по другой день въ 7 час. утра, отправился путемъ въ Италію. (A.P.S.Z.)

Венеція, 6-го Октября.

Вчера въ 12 часовъ утра, происходилъ здѣсь торжественный въездъ Ихъ Императорскихъ Величествъ. Торжества продолжатся до 18 с. м., и тогоже дня Ихъ Императорскія Величества выѣдутъ изъ Венеціи. За трешній день будетъ парадъ сухопутныхъ войскъ и флота. 10 числа высокіе путешественники поѣдутъ на островъ Мурано, а 12-го посѣтятъ арсеналь. Большая и малая площадь Св. Марка будутъ архитектурно иллюминированы.

Лембергъ, 6-го Октября.

Извѣстный собиратель „Писней Галиційскаго народа“, Жегога Паули, объявилъ недавно изданіе *Галиційскихъ древностей*. Онъ издалъ уже первую тетрадь сего достохвальнаго сочиненія.

— Къ собранію историковъ Гг. Герена и Укерта: *Geschichte der europäischen Staaten*. Докторъ Репель пишетъ Исторію Польши. На сей предметъ онъ нарочно изучалъ польскій языкъ въ Данцигѣ и пользовался тамошними архивами. Онъ теперь съ Юля находится въ Познань.

— По частному письму мы получили извѣстіе, что одинъ владѣтель въ южной Франціи, старается завести новую методу пользованія больными, которая состоитъ въ томъ, что больные должны ежедневно нѣсколько времени по мѣрѣ силъ своихъ, употреблять большое движеніе. Онъ пользовалъ многихъ больныхъ, болѣею частію жителей городовъ, которыхъ излечивалъ въ непродолжительное время. Владѣлецъ этотъ началъ уже славиться подобно Присницю. Больные, поручающіе себя его искусству принуждены занимать въ полѣ, въ виноградникахъ и въ саду и мало по малу привыкаютъ пить чистую воду, и довольствоваться скромною но здоровою пищею. Такимъ образомъ уничтожается опухоль, ревматизмъ, отверденіе печени изапора въ желудкѣ, и, похондрія, судорога, и проч. Владѣлецъ сей имѣетъ двойную выгоду отъ своего заведенія; во первыхъ онъ беретъ хорошую плату за продовольствіе жилища, пользованіе, а во вторыхъ больные его заступаютъ въ домъ значительное число работницъ и работниковъ, и потому онъ имѣетъ нѣсколько только служащихъ. Это можетъ быть хорошее средство, никто оное безъ убѣжденія не можетъ опровергать, или по крайней мѣрѣ недолюбить. Между тѣмъ необращая вниманія на то, существуетъ ли это новое средство пользованія или только оно выдуманно для шутки, надобно припомнить величайшую истину одного умирающаго врача, что лучшей и единственной для человека лѣкаръ есть: *движеніе, воздухъ и вода*. Впрочемъ такъ какъ по обязанностямъ званія, по дѣламъ и проч., не каждый можетъ имѣть столько времени, чтобы пользоваться достаточнымъ движеніемъ и воздухомъ, можно совѣтовать всѣмъ тѣмъ, которые принуждены много сидѣть, а именно жителямъ городовъ, что болѣе пользы нежели движеніе и воздухъ, могутъ доставить паревыя бани, старинный обычай славянъ, теперь называемыя Русскими банями. Кто хочетъ избавиться отъ ревматизма, отверденія печени, изапора въ желудкѣ, охриплости, насморка, судороги, и похондрія, пятень и проч., пускай употребляетъ бани. Баня замѣняетъ для него самую большую прогулку и движеніе, безъ усталости, которая дѣйствуетъ всегда на легкія, и безъ утомленія. Могутъ правда встрѣтиться нѣкоторыя исключенія, но они ничтожны въ сравненіи съ благотворными послѣдствіями. (G.C.)

Rusi święta, Rasi droga,
Słyn niezwyccióna!
Nasza pierś i ramię Boga,—
Twa wieczna osłona...

По вѣчеры, балъ трвалъ jeszcze до godziny 2-rej wesołej nocy, i Kijowianie powracali z festynu wojskowego, pełni najwyższego zadowolenia. Pogodnie przyświecał im księżyc; wspaniale błyszcząły złote kopuły na świątyniach w Boskiej opiece zostającego Kijowa.

— Stosownie do wykazów statystycznych ludności Rzymsko-Katolickiego wyznania w Cesarstwie Rosyjskim, w ciągu roku 1857: zaślubiło się par 26,332; urodziło się dzieci: płci męskiej 50,282, płci żeńskiej 53,785, razem 104,067; umarło 69,816 osób, z których 35,843, płci męskiej, a 33,973 żeńskiej. Przybyło zatem ludności katolickiej 34,251. (G.R.K.P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Wiedeń, 11-go Października.

D. 7-go Października o godz. 2-rej z południa, Jego Cesarzka Wysokość Wielka Księżna Następcza Rosyjski, pod imieniem Hrabiego Borońskińskiego, z licznym orszakiem, jadąc z Monachium przybył do Insprucku, i stanął w hotelu pod złotym słońcem, a nazajutrz o godz. 7-mej rano udał się w dalszą podróż do Włoch.

(A.P.S.Z.)

Wenecya, 6 Października.

Wczora w południe odprawili tu wjazd uroczysty oboje Cesarstwo Ichmość. Uroczystości będą ciągle dawane aż do 18 b. m., w którym-to dniu NN. Państwo opuszczą Wenecyą. Jutro będzie wielka parada wojsk lądowych i morskich; 10-go Zwiedzą Dostojni podróżni wyspę Murano, a 12-go arsenał. Wielki i mały plac S. Marka będą architektonicznie oświecone 13 b. m.

Lwów, 6 Października.

Znany zbieracz „Pieśni ludu galicyjskiego“, Żegota Pauli, ogłosił wydawanie *Starożytności galicyjskich* i wydał już pierwszy zeszyt tego dzieła, godnego pochwały i zachęty.

— Do zbioru historyków PP. Heerren i Ukert: *Geschichte der europäischen Staaten*, Doktor Röpel pisze historyą Polski. W tym celu uczył się umyślnie języka polskiego w Gdańsku i z archiwów tamtejszych korzystał. Teraz bawi od Czerwca w Poznaniu.

— Z listu prywatnego dowiadujemy się, że pewien właściciel w południowej Francyi, stara się zaprowadzić nowy sposób leczenia, który na tém się zasadza, iż chorzy przymuszeni są codzien przez niejaki czas, w miarę sił swoich, odbywać wielkie poruszenie. Miał on w swej kuracyi znaczną liczbę pacyentów, powiększej części mieszkańców miast, których w krótkim czasie uzdrawiał. Właściciel ten zaczął już słynąć podobnie, jak Prisnitz. Pacyenci, którzy się jemu poruczają, przymuszeni są pracować w polu, winnicy i ogrodzie, i powoli przyzwyczajają się pić czystą wodę i przestawać na skromnym, lecz zdrowym pożywieniu. Tym sposobem ustępuje puchlina, reumatyzm, zatwardzenie wątroby i żołądka, hypochondrya, kurcz i t. p. Właściciel ten ma podwójną korzyść z tego zakładu; bo naprzód każe sobie dobrze płacić za wikt, pomieszkowanie i staranność, a powtóre pacyenci jego zastępują mu w domu znaczną liczbę wyrobnic, parobków, dla tego się tylko kilkoma służącymi obchodzi.— Może to być dobry środek, nikt mu przeczyć bez przekonania nie może, a przynajmniej nie powinien. Tymczasem nie wchodząc, czy ten nowy środek ruchawej kuracyi istnieje lub jest tylko zmyśleniem dla zabawy, godzi się przypomnieć sławną prawdę pewnego umierającego doktora, że najlepszym i jedynym dla człowieka lekarzem jest: *ruch, powietrze i woda*. Kiedy jednakże, czyto z obowiązku stanu, procederu lub t. p. nie każdy może mieć tyle czasu, aby mógł użyć w dostatecznej ilości ruchu i powietrza, godzi się powiedzieć tym wszystkim co to wiele siedzieć muszą, a mianowicie miast mieszkańcom, że lekkiem zastępowującym więcej niż dostatecznie ruch i powietrze, są łaźnie parowe, dawny zabYTEK sławiański, dziś łaźniami Rosyjskiemi zwane. Kto się chce pozbyć reumatyzmu, zatwardzenia wątroby i żołądka, chrypek, katarów, kurczów, hypochondryi, liszajów, ścisłów i t. p., niechaj używa łaźni. Użycie łaźni zastąpi mu największy spacer i najusilniejszą ruchawą robotę, bez zmordowania działającego na płuca i bez pracy nużącej. Mogą wprowadzić mieć miejsce niejakie wyjątki, ale te będą zerem w porównaniu dobrych skutków. (G.C.)

П р у с с и я.

Берлинъ, 17-го Октября.

Король пожаловалъ Ордена слѣдующимъ Генераламъ и чиновникамъ Императорско-Россійской службы: Генералу отъ инфантеріи Генераль-Адъютанту Князю Ливену, знаки ордена Чернаго Ора, брилліантами украшенные; Министру морскихъ силъ, Адмиралу, Генераль-Адъютанту Князю Меншикову и Генералу отъ инфантеріи Генераль-Адъютанту Графу Воронцову, Орденъ Чернаго Ора; Дѣйствительному Статскому Советнику Жуковскому; Орденъ Краснаго Ора 2-й степени со звѣздою; Статскому Советнику Графу Вельгорскому; Орденъ Краснаго Ора 2-й степени съ брилліантами; Флигель-Адъютантамъ, Полковникамъ: Барону Ливену, Князю Италійскому Графу Суворову Римникскому, Липранди и Дѣйствительному Статскому Советнику Лейбъ-Медику Д-ру Маркусу, Орденъ Краснаго Ора 2-й степени, Флигель-Адъютантамъ Полковникамъ: Львову, Графу Васильчикову, Князю Вреде, Юрьевичу и Полковникамъ: Лейбъ-Гвардіи Кирассирскаго полка Гр. Нироду, Лейбъ-Гвардіи Семеновскаго полка Дюгамелю, Лейбъ-гвардіи Сакернаго баталіона Фелькнеру, Лейбъ-Гвардіи конной артиллеріи, Лутковскому, Командиру 2-й бригады пѣшей артиллеріи Сикстелю, Сумскаго Гусарскаго полка Ознобишину и пѣшей артиллеріи Яковлеву; Подполковникамъ: 10-й бригады пѣшей артиллеріи Вагнеру, Вознесенскаго Уланскаго полка Чорбѣ; Генеральнаго Штаба Татаринову; Адъютантамъ Князя Меншикова: Украинскаго Егерскаго полка Энгельгардту, флота Капитанъ-Лейтенанту Глазенапу; Адъютантамъ Государя Цесаревича Наслѣднина, Поручикамъ: Адлербергу, Паткулю, Гр. Вельгорскому и Князю Барятинскому; Статскому Советнику Д-ру Еножину, и Коллежскому Советнику Либману, Орденъ Краснаго Ора 3-й степени; Директору Императорской Канцеляріи флота Шотте, Орденъ Краснаго Ора 4-й степени; Флигель-Адъютанту Полковнику Князю Долгорукову, Орденъ Св. Иоанны, украшенный брилліантами, и Флигель-Адъютантамъ Полковникамъ: Гр. Гайдену, Назимову и Каммергеру Толстому, Орденъ Св. Иоанны. (О.Г.Ц.Ш.)

Ф р а н ц і я

Парижъ, 8 го Октября.

Примѣръ Г. Симондъ де Сисмонди достоенъ подражанія. При напечатаніи рѣчи, произнесенной имъ въ главномъ Швейцарскомъ советѣ о настоящихъ несогласіяхъ съ Франціею, выпустилъ онъ все мѣста, въ коихъ упоминается о послѣдствіяхъ разрыва съ Франціею, не желая чтобы за границу извѣстны были слабыя стороны Швейцаріи, невыгоды оной въ случаѣ нападенія и опасность, коей подвергается она теперь и на будущее время. Въ журналѣ *la Presse* помѣщено по этому случаю замѣчаніе, что во Франціи другой обычай; ибо каждое утро 20 журналовъ извѣщаютъ цѣлую Европу не только о нашихъ истинныхъ неудобствахъ, но даже говорятъ и о тѣхъ, которыя суть слѣдствіемъ нашихъ учрежденій, отвергаютъ то, что составляетъ наше имущество, обнаруживаютъ тайны наши, придаютъ смѣлость гибельнымъ замысламъ и скрываютъ все, что могло бы пріобрѣсть уваженіе чужеземцевъ.

— Въ *Semaphore de Marseille* пишутъ изъ Египта отъ 3-го Октября, что Вице-Король, желая собрать потребную сумму для уплаты Порты слѣдующей дани, продалъ извѣстному торговому дому 26,000 тюковъ хлопчатой бумаги, по 16 талеровъ центнеръ. Половина товара придетъ въ Марсель, другую отсылаютъ въ Ливерпуль. Сверхъ того Меммед-Али обязался не высылать хлопчатой бумаги въ означенные города, ни подъ своимъ, ни подъ чужимъ именемъ. Вчера Вице-Король съѣлъ на пароходѣ, въ намѣреніи отправиться къ своему флоту, который все еще находится въ гавани. Нѣсколько дней будетъ онъ дѣлать на морѣ эволюціи; послѣ чего поѣдетъ въ Розетту, а оттуда въ Каиръ.

— Въ одномъ изъ нашихъ журналовъ пишутъ, будто бы Генераль Аймаръ подалъ прошеніе о увольненіи его отъ командованія съ оставленіемъ по арміи. Генераль просилъ о такомъ увольненіи подъ предлогомъ слабости здоровья, но кажется, что поводомъ къ сему были несогласія его съ военнымъ Министромъ за отданный симъ Генераломъ приказъ, который произвелъ столь сильное впечатлѣніе въ Швейцаріи. Какъ бы то ни было, просьба Генерала Аймара принята, и говорятъ, что на мѣсто его назначенъ будетъ Ген. Шраммъ. Войска продолжаютъ идти къ восточнымъ границамъ.

— Изъ Байрута пишутъ, что Ибрагимъ-Паша тайно сочетался бракомъ съ дѣвикою одной изъ значительнѣйшихъ фамилій въ Дамаскѣ.

— Въ *Journal des Débats* пишутъ, что Людвикъ Бонапарте рѣшился непременно выѣхать изъ Швей-

P R U S S I A.

Berlin, 17 Października.

Nasz Król raczył udarować orderami, następujących Cesarzsko-Rossyjskich Jeneratów i Urzędników: Jenerata piechoty i Jenerat-Adjutanta Xięcia Lieven, orderem Czarnego Orła z brylantami, Ministra Morskiego, Admirała i Jenerat-Adjutanta, Xięcia Menszykowa, tudzież Jenerata piechoty, Jenerat-Adjutanta Hr. Woronowa, orderem Czarnego Orła; Rzeczywistego Radcę Stanu Żukowskiego, gwiazdą orderu Czerwonego Orła drugiej klasy; Radcę Stanu Hr. Wielhorskiego, orderem Orła Czerwonego drugiej klasy z brylantami; Półkownikowi Fligel-Adjutantowi: Barona Lieven, Xięcia Italijskiego Hrabie Suworowa-Rymnickiego, Liprandego, Rzeczywistego Radcę Stanu i przybocznego lekarza Dra Markus, orderem Orła Czerwonego drugiej klasy; Półkownikowi i Fligel-Adjutantowi: Lwowa, Hr. Wasilczykows, Xięcia Wrede, Jurjewicza, tudzież Półkownikowi: Hr. Nirod, z półku kirysyerów gwardyi, Dahamel z Siemieniowskiego półku gwardyi przyboczej, Völknera, z batalionu saperów gwardyi przyboczej, Lutkowskiego, z artylleryi konnej gwardyi, Sixtela, dowódcę drugiej brygady artylleryi pieszej, Oznobiszyna z Sumskiego półku Huzarów, Jakowlewa z artylleryi, Podpółkownikowi: Wagener z 10-iej brygady artylleryi pieszej, Czorbę, z Woznesieńskiego półku Ułanów, Tatarynowa z głównego sztabu, Engelhardta z Ukrainskiego półku strzelców, Majora Glasenapa z Marynarst, Adjutantów Xięcia Menszykowa, tudzież Poruczników: Adlerberga, Patkula, Hr. Wielhorskiego i Xięcia Baratyńskiego, Adjutantów Cesarzawicy Następcy Tronu, jako też Radcę Stanu, D. Jenochin, i Radcę Kollegialnego Liebmann, orderem Orła Czerwonego trzeciej klasy; Naczelnika Cesarzkiej kancelaryi morskiej Schotte, orderem Orła Czerwonego 4-tej klasy; Półkownika i Fligel Adjutanta Xięcia Dothorukiego, orderem Sw. Jana z brylantami; Półkownikowi i Fligel Adjutantowi: Hr. Heyden, Nazimowa i Szambelana Tołstoja, orderem Sw. Jana. (G.R.K.P.)

F R A N C Y J A.

Paryż, dnia 8 Października.

Godny jest naśladowania przykład P. Simonde de Sismondi, który, mając mowę na Wielkiej Radzie Szwajcarskiej o teraźniejszych zatajach politycznych z Francją, przy jej wydrukowaniu opuścił wszystkie miejsca, wyszczególniające skutki, mogące wyniknąć z różniczenia się z Francją; nie chciał bowiem, aby wiadano za granicą, jakie słabe strony ma Szwajcaryja, jakie jej można wyrządzić szkody, gdyby na nią uderzono, na jakie byłaby teraz i w przyszłości wystawiona niebezpieczeństwa. Dziennik *Pressé* czyni z tego powodu uwagę, że przeciwnie dzieje się we Francyi: co rana bowiem 20 dzienników odkrywają Europie, nie tylko nasze istotnie słabe strony, ale nawet przywodzą powody, wypływające z samej organizacyi; zapierają to, co stanowi naszą siłę; odkrywają wszystkie tajemnice; dodają odwagi złym zamiarom, a tają to wszystko, coby nam szacunek zjednać mogło.

— *Semaphore de Marseille* donosi z Egiptu pod dniem 3 Października, że Vice-Król, choć zebrać pieniądze na wyptacenie należącego się Porcie haraczu, sprzedał pewnemu domowi handlowemu 26,000 pak bawełny, po 16 talarow za centnar. Połowa tego towaru przybędzie do Marsylii, drugą odsyłają do Liverpool. Prócz tego Mehmet-Ali zobowiązał się nie wysyłać bawełny do pomienionych portów, ani wprost na swój rachunek, ani pod cudzym imieniem. Wczora wszedł Vice-Król na statek parowy, w celu udania się do swojej floty, krążącej jeszcze w porcie. Po kilku dniach, które poświęca na ćwiczenia morskie swoich okrętów, uda się do Rosetty, a ztamtąd do Kairu.

— Według doniesień jednego z naszych dzienników, Jenerał Aymard miał podać prośbę o uwolnienie od dowództwa i umieszczenie go w nieczynnej służbie. Za powód przytacza Jenerał zły stan swojego zdrowia, lecz zdaje się, że istotną przyczyną tego żądania, są zaszczytne z Ministrem Wojny nieporozumienia z powodu wydanego rozkazu dziennego, który w Szwajcaryi tak wielkie sprawił wrażenie. Jakkolwiek sądzą, prosba Jenerała została natychmiast przyjęta, a Jenerał Schramm ma być przeznaczony do objęcia po nim dowództwa. Wojska ciągle idą ku granicom wschodnim.

— Według listów z Bajrutu pisanych, miał Ibrahim-Basza poślubić sobie tajemnie dziewicę, należącą do jednej z najznacniejszych rodzin w Damszku.

— *Journal des Débats* donosi, że Xiążę Ludwik Bonaparte, ma z pewnością wyjechać ze Szwajcaryi: bo

царю; ибо продаетъ экипажи свои и лошадей. Незавѣстно куда намѣренъ онъ отправиться.

— Герцогъ Монтебелло прислалъ правительству слѣдующій отвѣтъ Швейцарскаго форорта, на представленную ему ноту. „Форортъ Швейцарскаго союза получилъ предписаніе сейма, отвѣчать высокопочтенному Посланнику Короля Французова, что голоса на сеймѣ, относительно выслаки Людвига Бонапарте, были раздѣлены; сколько по вопросу на счетъ его гражданства, какъ и потому, что Франція требовала изгнанія Швейцарскаго гражданина, что несомнѣнно съ правами независимости самостоятельнаго Государства. Но съ той минуты, какъ Людвигъ Бонапарте принялъ намѣренье выѣхать изъ Швейцаріи, чему форортъ старается споспѣшествовать, не имѣется уже надобности въ совѣщаніи сейма. Швейцарія, вѣрная давнимъ чувствованиямъ своимъ въ отношеніи къ Франціи, не можетъ не изъявить ей откровенно при этомъ случаѣ удивленія своего, что держава сія прибѣгла къ непріязненнымъ мѣрамъ, прежде нежели сеймъ собрался и могъ начать совѣщанія о положительномъ отвѣтѣ на ноту Посланника. Сеймъ, не менѣе Франціи, желаетъ избѣгать на будущее время подобныхъ замѣшательствъ и искренно хотѣлъ бы, чтобы согласіе обоихъ Государствъ, соединенныхъ общими воспоминаніями и взаимными соотношеніями, никогда не было прервано. При чемъ сеймъ надѣется, что прежнія соседственныя отношенія и стародавняя пріязнь возобновится и утвердится еще крѣпчайшими узами“ (О.Г.Ц.П.)

11-го Октября.

Журн. Првній сообщаетъ: „Мы получили изъ Лондона въ подлинникъ изданный 31 Іюля 1838 актъ, которымъ Англіиска Королева, всѣмъ литературнымъ произведеніямъ тѣхъ странъ, въ которыхъ будетъ оказываемо взаимное покровительство, общаетъ привилегіи и покровительство во всѣхъ Великобританскихъ владѣніяхъ. Постановленіе это дѣлаетъ честь Королевы Викторіи. Надѣемся, что Франція незамедлитъ слѣдовать сему благородному примѣру.“

— Тотъ же журналъ содержитъ статью оба отвѣты Люцернской союзной директоріи, въ которой замѣчательнѣйшее слѣдующее мѣсто: „Франція получила удовлетвореніе, непріятная къ насильнымъ мѣрамъ. Наши дружественныя сношенія съ Швейцарією не будутъ нарушены.“

— Журналъ *Presse* увѣдомляетъ, что крещеніе Графа Парижскаго, окончательно отложено до весны и будетъ происходить въ Фонтенеблѣ.

— Графъ Демидовъ вчера изъ С. Петербурга прибылъ съ депешами въ Парижъ.

— Въ Нервиньянѣ 4 ч. при отходѣ почты распространился слухъ, что въ Барселонѣ настоящій образъ правленія опровергнуто народнымъ возстаніемъ. Гарнизонъ съ Барономъ Меръ скрылся въ цитадель. Извѣстіе это кажется требуетъ подтвержденія.

12-го Октября.

Въ то время, какъ новѣйшія извѣстія изъ Швейцаріи все еще говорятъ о военныхъ вооруженіяхъ, предполагая, что отвѣтъ данный на ноту Герцога Монтебелло почитается неудовлетворительнымъ со стороны Франціи; здѣсь рывительно теперь увѣрились, что дѣло кончено, и доброе согласіе съ Швейцарією совершенно теперь возстановлено.

— Генерала Себастьяни вскорѣ ожидаютъ изъ Лондона въ Парижъ, Герцогъ Броли уже сюда прибылъ, Маршалъ Сульть возвратится въ концѣ Ноября а Г. Дюпеня ожидаютъ черезъ два недѣли.

— Мнимыя сокровища, которыя будто найдены въ Тюльберійскихъ подвалахъ, дали именно легитимистскимъ журналамъ матерію къ такимъ колкимъ замѣчаніямъ, что правительство предположило теперь кончить дѣло судебнымъ порядкомъ. Письмо Маркиза Жіака опубликовано въ журн. *France*, объ открытіи сихъ сокровищъ, передано Генералю Прокурору.

(A.P.S.Z.)

А н г л и я.

Лондонъ 7-го Октября.

Говорятъ, что Герцогъ Георгъ Кембриджскій намѣренъ отправиться въ дальнюю дорогу, ибо взялъ паспорта не только отъ Посланниковъ христіанскихъ державъ, но даже и отъ Турецкаго и Египетскаго. Его Королевское Высочество пробудетъ, кажется, три года въ отлучкѣ.

— Князь Аудигскій находится теперь въ Эдинбургѣ, гдѣ посѣщаетъ публичныя заведенія. Онъ въ особенностяхъ занимается Арабскими и Персидскими рукописями, находящимися въ здѣшней библиотекѣ.

— Полагаютъ, что на будущую зиму, хлѣбъ въ Англіи вздорожаетъ, почему и опасаются смутеній черни. Слѣдовало бы внести заблаговременно въ парламентъ постановленіе о зерновомъ хлѣбѣ, ибо вѣроятно оно возбудитъ тамъ сильныя споры.

на день 10 Паўдзiernика оглосилъ sprzedaż swoich koni i powozów; jednak nie wiadomo dokąd się udać zamierza.

— Xiążę Montebello przesłał Rządowi następującą odpowiedź Vorortu Szwajcarskiego, na podaną przez niego notę w dniu 1-m Sierpnia: Vorort Związku Szwajcarskiego w Lucernie, otrzymał rozkaz od Sejmu odpowiedzieć J.W. Posłowi Króla Francuzów, że głosy pomienionego Sejmu, aż do wydalenia Ludwika Bonaparte, były podzielone, już-to co do jego obywatelstwa, już z zasady, że Francya domagała się wydalenia obywatela szwajcarskiego, co się sprzeciwia niezawisłości samostnego państwa. Lecz od chwili, kiedy Ludwik Bonaparte poczynił otwarte kroki do opuszczenia Szwajcaryi, kroki, które Vorort stara się ułatwić, narady sejmu stały się niepotrzebnymi. Szwajcaryja, wierna swoim odwiecznym dla Francyi uczuciom, nie może pominąć tej okoliczności, aby jej otwarcie nie wynurzyła swego zadziwienia, że to Mocarstwo użyło wprzód demonstracyi nieprzyjacielskich, nim się Sejm zebrał i mógł stanowczo zająć się naradami nad żądaniem powsta. Sejm, równie gorąco, jak i Rząd francuzki, pragnie, aby podobne zawikłania nigdy się nie odnawiały i aby w przyszłości dobre porozumienie obu narodów, związanych wspomnieniami i wzajemnymi stosunkami, żadnej nie doznawało przerwy; ma przytém nadzieję, że dawniejsze stosunki sąsiedztwa i dawna wzajemna przychylnosc, będą wkrótce przywrócone i silniej utwierdzone.“ (G.R.K.P.)

Dnia 11.

W *Journal des Debats* czytamy: „Otrzymałismy z Londynu akt oryginalny pod datą 31 Lipca 1838, przez który Królowa Angielska wszystkim pfordom literackim, tych państw, w których okazywana będzie wzajemna opieka, obiecuje przywileje i opiekę we wszystkich posiadłościach Państwa Brytanii Wielkiej. Postanowienie to czyni sławę Rządowi Królowej Wiktoryi. Spodziewamy się, że Francya nie zaniecha naśladować tak szlachetnego przykłądu.“

— Tenże *Dziennik* zawiera artykuł o odpowiedzi związkowego dyrektoryatu Lucerneńskiego, w którym następujące miejsce zwraca bardziej uwagę: „Francya otrzymała zadowolenie, nie mając potrzeby uciekania się do środków gwałtownych. Związek nasz ze Szwajcaryją nie będzie zerwany.“

— *Dzien. Presse* donosi, że chrzest Hrabiego Paryża ostatecznie odłożony został do wiosny i ma odbyć się w Fontainebleau.

— Hrabia Demidow wczora z depeszami przybył z Petersburga do Paryża.

— W Perpignan d. 4 przy odejściu poczty rozbiegła się pogłoska, że w Barcelonie istniejąca forma Rządu obalona została przez powstanie ludu. Załoga z Baronem Meer schroniła się do cytaelli. Wiadomość ta zdaje się bardzo potrzebować potwierdzenia.

Dnia 12-go.

W tym czasie, kiedy najnowsze wiadomości ze Szwajcaryi ciągle jeszcze donoszą o uzbrojeniach w mniemaniu, że udzielona odpowiedź na notę Xięcia Montebello, uważaną jest ze strony Francyi za niezadowolniającą, tu się dopiero ostatecznie przekonano, że rzecz zupełnie jest ukończoną, i że dobre porozumienie ze Szwajcaryją całkiem znowu przywrócone.

— Jenerał Sebastiani oczekują wkrótce z Londynu do Paryża, Xiążę Broglie już tu przybył, Marszałek Soult powróci ku końcowi Listopada, a za dwa tygodnie najdalej oczekują przybycia P. Dupin.

— Mniemane skarby, które jakoby znaleziono w Tuilleryach, dostarczyły tak wiele materii mianowicie dziennikom legitymistowskim, do ngrzyźliwych uwag, że Rząd chce dopiero tę rzecz ukończyć, drogą sądowną. Ogłoszony w dzienniku *France* list Margrabięgo Giac, tycający się wypalenia tych skarbow, został przesłany Prokuratorowi Jeneralnemu. (A.P.S.Z.)

A n g l i a.

Londyn, dnia 7-go Paўdзiernika.

Zdaje się, że Xiążę Jerzy Cambridge ma zamiar daleką odbyć podróż: bo wziął z sobą nie tylko paszporta od Posłów Mocarstw chrześcijańskich, ale nawet i od Posłów: Turckiego i Egipskiego. J. K. W. ma być podobno przez trzy lata nieobecny w Anglii.

— Xiążę Audihn bawi teraz w Edyburgu, gdzie zwiedza publiczne zakłady, a szczególniej zajmuje się rękopismami arabskimi i perskimi, znajdującymi się w tamtejszej bibliotece.

— Sądzą powszechnie, że następującej zimy, chleb znacznie zdrożeje w Anglii; z tego powodu obawiają się wzburzenia klas uboższych. Prawo zbożowe winnoby być naprzód przedstawione Parlamentowi, pewnie atoli stanie się powodem do namiętnych sporów.

— На засѣданіи тайнаго Совѣта въ Виндзорѣ, открытіе засѣданій Парламента, предназначенное на 11-е Октября, отложено до 4 Декабря, а городу Бирмингему по примѣру Манчестра, дарованы муниципальные права.

— Маркизь Кларрикардъ выѣхалъ съ семействомъ своимъ въ Вульвичъ, откуда отправится на пароходѣ въ Шарнесь, гдѣ ожидаетъ его фрегатъ *Клеопатра*, на которомъ отправится онъ въ Кронштатъ, и тамъ, Маркизь пересядетъ на Англійскій пароходъ *Lightning*, для переезда въ С. Петербургъ. (О.Г.Ц.П.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 4-го Октября.

Настоящее политическое положеніе Испаніи, побудило кабинетъ, еще разъ опять возвратиться къ начатымъ уже прежде дипломатическимъ переговорамъ. Съ сею цѣлю, какъ слышно, Герцога Фриаса тотчасъ по своему наименованіи первымъ Министромъ, пригласилъ Португальскій дворъ къ совокупнымъ дѣйствіямъ при великихъ Европейскихъ державахъ на щетъ династическаго устройства, ибо нельзя и думать о вооруженномъ посредничествѣ со стороны Франціи или Англии. Португальскій дворъ будто съ удовольствіемъ принялъ такое предложеніе. Условія нѣкотораго бракосочетанія, всепрощеніе, признаніе долговъ, возвращеніе Донъ Мигуэля, какъ Инфанта и уплата его займа какъ Португальскаго долга, составляютъ здѣсь, какъ средства прекращенія междоусобной войны, общій предметъ переговоровъ.

— Здѣсь учреждена тайная полиція.

Съ Испанскихъ границъ.

Въ сраженіи между Каспе и Маэлла, въ которомъ побѣда пала на сторону Карлистовъ, кромѣ Генерала Пардинаса, который будто самъ себя убилъ на полѣ брани, убиты Полковникъ Алваресъ, изъ *Африканскаго* полка, Полковникъ Серрано командиръ кавалеріи и сынъ Генерала Серрано, и сынъ Маркиза Кастехонъ бывшаго Подполковникомъ въ Христианской арміи. Вообще будто войско Королевы лишилось 1,000 человекъ пѣхоты, и 400 человекъ конницы.

— Въ Валенціи обнародована программа предполагаемыхъ торжествъ 8, 9, 10 и 11 Октября, въ воспоминаніе освобожденія этого города отъ владычества Мауровъ; ежедневно будутъ сожигаемы фейерверки. (А.Р.С.З.)

ШВЕЙЦАРІЯ.

Люцернъ, 10-го Октября.

Сеймъ въ засѣданіи своемъ 9-го Октября постановилъ расположить на Французскихъ границахъ наблюдательный корпусъ. Левое крыло онаго для прикрытія границъ отъ Женевы до Нейшателя, будетъ состоять подъ начальствомъ Генерала Гигера, а правое крыло отъ Нейшателя до Базеля подъ командою Подполковника Циммерли. — Далѣе опредѣлено, что денегъ будетъ внесена штатами, а $\frac{1}{2}$ должна быть взята изъ союзной кассы. По Швейцарскому курьеру наблюдательный корпусъ будто состоитъ изъ 10,000 человекъ.

Бернъ, 7-го Октября.

Вчера былъ здѣсь Государственный Канцлеръ Амринъ, для полученія отъ Англійскаго Посланника паспорта на имя Людвига Бонапарте, и немедленно отправился въ Люцернъ. Г. Дюфуръ, членъ военной Коммиссіи, также отправился въ Люцернъ.

Базель, 8-го Октября.

Съ вчерашняго числа носится здѣсь слухъ (весьма мало находящій вѣроятія), будто въ южной Франціи произошли безпорядки. (А.Р.С.З.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 26-го Сентября.

Мегмедъ-Али уплатилъ свою недоимочную подать; еще болѣе, онъ увѣрилъ Порту въ полной своей преданности, сопровождая лестными словами такое увѣреніе. Онъ даже желаетъ подвергаться условіямъ торговаго трактата, заключеннаго между Англією и Францією съ Портою; онъ только требуетъ наслѣдства владѣнія для своей фамиліи. И такъ мы видимъ результатъ соединенныхъ усилій, со стороны Европейскихъ державъ, которыя некончены одними словами, но еще подкрѣплены соответственными дѣйствіями. Слышно теперь, что Капитанъ-Паша получилъ отъ Порты порученіе, начать на семь основаній переговоры съ Пашею. Соединеніе Англійскаго флота съ флотомъ Капитана-Паши, кажется наиболѣе имѣло вліянія на перемѣну образа мыслей Мегмеда-Али. (А.Р.С.З.)

— На радзіе тайней, отправившей в Windsor, одрочено jeszcze Parlament z dnia 11 Października, na 4 Grudnia, tudzież nadano miastu Birmingham, tak jak niedawno miastu Manchester, prawa municypalne.

— Marg. Clarricarde wyjechał ze swoją rodziną do Woolwich, z kąd na statku parowym uda się do Scheer-nes, gdzie na niego czeka fregata *Cleopatra*, mająca go odwiedzić do Kronsztadu, z kąd znowu na angielskim parowym statku *Lightning* popłynie do Petersburga. (G.R.K.P.)

HISZPANIA.

Madrzyt, 4-go Października.

Obecne polityczne położenie Hiszpanii spowodowało gabinet do powrócenia jeszcze raz do zawiazanych już nieco pierwiej układow dyplomatycznych. Słychać, że w tym celu Xiążę Frias, natychmiast po mianowaniu swoimъ на pierwszego Ministra, wezwał dwór Portugalski do wspólnych kroków w Wielkich Mocarstw Europejskich, względem dynastycznych urzadzeń, gdyż o zbrojnej interwencji ze strony Francji lub Anglii nie można więcej myśleć. Dwór Portugalski z ukontentowaniem przyjęć miał ten wniosek. Warunki pewnego ślubnego związku, amnestya, uznanie długów, przywrócenie Don Miguela jako Infanta, i przyjęcie jego pożyczki jako długu Portugalii, są tu, jako środki do ukończenia wojny domowej, przedmiotem powszechnych rozmów.

— Ustanowiona tu została tajna policja.

Od granic Hiszpanii.

W bitwie między Caspe i Maella, która wypadła na korzyść Karolistów, oprócz Jenerała Pardinas, który się sam miał zastrzelić na pobojowisku, zabici zostali Półkownik Alvarez, z półku *Afrykańskiego*, Półkownik Serrano, dowódzca jazdy i syn Jenerała Serrano, i syn Margrabiego Castejon, byłego Podpółkownika w wojsku Krystynistów. W ogólności w wojsku Królowej miało poledz 1000 ludzi piechoty i 400 jazdy.

— W Walencyi ogłoszono program mających się odbywać uroczystości w dniach 8, 9, 10 i 11 Października, z powodu wyswobodzenia tego miasta od Maurów przed sześciu wiekami. Podczas obchodu tych uroczystości, codziennie będą spalane ognie sztuczne. (А.Р.С.З.)

SZWAJCARYA.

Lucerna, 10 Października.

Sejm na posiedzeniu swoimъ 9 Października uchwalił postawienie korpusu obserwacyjnego na granicach francuzkich. Lewe jego skrzydło dla zaslonienia granic od Genewy do Neuchatel, zostawać będzie pod rozkazami Jenerała Guiguer, prawe zaś skrzydło od Neuchatel do Bazylei po dowództwem Półkownika Zimmerli. — Dalej postanowiono, że $\frac{1}{2}$ część pieniędzy ma być dostarczona przez Stany a $\frac{1}{2}$ wzięta z kassy związkowej. Podług *Gońca Szwajcarskiego*, korpus ten ma się składać z 10,000 ludzi. (А.Р.С.З.)

Berna, 7 Października.

Wczora był tu Kanclerz Amrhyn, w celu wyjeżdżania u angielskiego Posta pasportów dla Ludwika Bona-partego, i odjechał natychmiast do Lucerny. Także P. Dufour, Członek Kommissji wojennej, puścił się w podróż do Lucerny.

Bazylea, 8 Października.

Od dnia wczorajszego obiega tu pogłoska (bardzo mało wiary znajdujaca), jakoby w południowej Francji powstały zaburzenia. (А.Р.С.З.)

ТУРЦИЯ.

Stambul, 26-go Września.

Mehmed-Ali zapłacił zaległy swój haracz; jeszcze więcej, zapewnił on Porcie zupełną swoją uległość, w najpochlebniejszych wyrazach oświadczając to zapewnienie. Poddaje się nawet warunkom, układow handlowego, zawartego między Anglią i Francją a Portą; żąda tylko dziedzictwa w następstwie Rządu dla swojej rodziny. Widziemy zatem skutek połączonej żądań ze strony mocarstw Europejskich, które nie przestały tylko na słowach, lecz poparły to odpowiedzialną demonstracją. Słychać, że Kapudan-Basza na tej zasadzie otrzymał polecenie rozpocząć układy z Baszą. Połączenie floty Angielskiej z flotą Kapudana Baszy, zdaje się najwięcej miało wpływu na zmianę sposobu myślenia Mehmeda-Alego. (А.Р.С.З.)